

Fredrik Söderlind
Anna Östbom

Checklista för upphandling Internetbaserade stöd- och behandlingsprogram

Hur ser den interna organisationen och kompetensen ut?

När en upphandling ska genomföras är det viktigt att det upphandlande landstinget/region, kommun eller verksamheten har tillräcklig kunskap om marknaden för att kunna ställa relevanta och aktuella krav. Om ogenomtänkta krav ställs kan detta leda till felaktiga leveranser eller att leverantörer avstår från att lämna anbud.

Det upphandlande landstinget/region, kommun eller verksamheten fördelar ofta ansvaret för olika delar av upphandlingsprocessen mellan olika tjänster. Upphandlaren är sakkunnig i upphandlingsfrågor och har ett övergripande ansvar för processen. Det finns oftast en beställare som ställer kraven för det som upphandlas och som även är med och utvärderar inkomna anbud. För att säkerställa att det som köps in motsvarar verksamheternas behov kan en eller flera slutanvändare delta i processen.

Vem ska göra upphandlingen?

Är det centralt i det upphandlande landstinget/region, kommun eller verksamheten som upphandlingen ska genomföras, eller är det upp till de enskilda verksamheterna? Tänk på att om olika delar av det upphandlande landstinget/region, kommun eller verksamheten kan ha liknande behov, kan man samordna upphandlingen så att allas behov tillfredsställs. Vidare är det viktigt att säkerställa att köpet av tjänster som är av samma slag räknas samman inom det upphandlande landstinget/region, kommun eller verksamheten.

Det kan också vara en god idé att stämma av om det går att göra en gemensam upphandling tillsammans med fler landsting/kommuner, då det kan bli en effektivare och smidigare process både för landstingen och för respektive upphandlingsorganisation.

Finns det en volymuppskattning?

Framgår det av underlaget hur många personer som genomgår internetbehandlingar per år. Det här är särskilt viktigt att ange det om leverantören ska erbjuda både behandlare och program för att kunna garantera tillräckligt med resurser för uppdraget. Denna volymuppskattning bör anges i förfrågningsunderlaget. Leverantörer vill gärna veta hur stor volymen är för att kunna bedöma om de är intresserade av kontraktet, eller för att kunna lägga ett konkurrenskraftigt anbud. Det kan även vara bra att uppge en skattad volym om man endast köper program utifall att

leverantören tar betalt hur mycket programmet nyttjas. *När det gäller statistik av hur många patienter som genomgått ett behandlingsprogram*

Vilken form av upphandling?

Har ni beräknat värdet av det som ska upphandlas?

När ni gör en behovsanalys så bör den innehålla en beräkning av värdet på det som kommer att upphandlas.

Värdet avgör vilket upphandlingsförfarande som det upphandlande landstinget/region, kommun eller verksamheten får använda och kraven på de anbudsgivande företagen.

Om värdet uppgår till högst cirka 505 800 kronor kan en direktupphandling vara möjlig. Tänk dock på att det inte enbart är det aktuella köpet som räknas, utan även andra köp av samma slag som genomförts under räkenskapsåret. Om beloppet överstiger direktupphandlingsgränsen är det tröskelvärdenas beloppsvärde som avgör om en upphandling ska ske enligt de direktivstyrda eller de nationella reglerna.

Framgår det vilken form av avtal det är?

I underlaget ska det framkomma om upphandlingen kommer att resultera i ett avtal eller ett ramavtal.

Om ni redan vet vad ni vill upphandla, och det handlar om ett specifikt program med tillhörande optioner och tjänster, som är begränsat till en leverans kan ni upphandla ett avtal. När ett avtal har slutits med en leverantör ska leverantören leverera programmet inom avtalad tid.

Om ni är osäkra på omfattningen av antalet leveranser för kommande åren, men ni vet att behovet finns så kan ni upphandla ett ramavtal med en eller flera leverantörer. Avrop kan sedan ske enligt de fastställda villkoren under ramavtalstiden, antingen via rangordning eller förnyad konkurrensutsättning, beroende på vad som anges i ramavtalet. Ramavtalens längd kan vara högst fyra år inklusive förlängningsklausuler och optioner, om inte särskilda skäl finns.

Är utvärderingskriterierna tydligt formulerade?

De kriterier som används i upphandlingen måste vara utförligt formulerade, att det framgår vad som värderas, så att leverantörerna inte behöver gissa sig till vad som belönas.

Exempel på tydliga utvärderingskriterier kan vara anbudspris, programmets användarvänlighet, upplägg och innehåll eller behandlarnas spetskompetens mm. Av underlaget ska det även framgå hur kriterierna och anbudspris viktas sinsemellan.

Finns det en förutsebar utvärderingsmodell?

Det är viktigt att den utvärderingsmodell som används för upphandlingen är enkel att förstå. Leverantörerna ska kunna förutspå hur deras anbud kommer att utvärderas, detta med ledning av utvärderingskriterierna, deras viktning och bedömnings-

grunderna. När det gäller att hämta ut data för uppföljning (i form av xml-fil) är det vårdgivaren som gör det. Det är alltså inte ett krav som kan ställas till leverantören.

Vilka krav ska ställas på leverantören?

Ska det ställas krav på ekonomisk kapacitet för att fullgöra uppdraget?

Det upphandlande landstinget/region, kommun eller verksamheten får ställa krav på att leverantören ska ha tillräckliga ekonomiska resurser för att fullgöra uppdraget. Tänk dock på att det upphandlande landstinget/region, kommun eller verksamheten inte får kräva mer än vad som är nödvändigt för att leverantörerna ska klara att genomföra det aktuella kontraktet.

Ställs det krav på att leverantören ska ha erfarenhet av att implementera internetbehandling?

Det är vanligt att vid upphandling ställa krav på att leverantören ska ange ett antal tidigare uppdrag av liknande karaktär som föremålet för upphandlingen. Anledningen till detta är att säkerställa leverantörens förmåga att utföra uppdraget.

Ställs det krav på leverantörens personal?

Om det ställs krav på att leverantören ska tillhandahålla personal har den som upphandlar möjligt att ställa krav på kunskaps- och erfarenhetsbakgrund på den personal som ska utföra tjänsten. Det kan exempelvis handla om att ställa krav på att personalen ska ha erfarenhet av att utbilda behandlare, bedömare och verksamhetspersonal i internetbehandling, eller genom att specificera vilken utbildning som är adekvat för en behandlare som utför uppdraget.

Ska det vara med särskilda krav på kvalitetssäkring av programmet?

Det blir allt vanligare att det i samband med en upphandling ställs krav på kvalitetssäkring. Som bevis på kravuppfyllelse kan leverantören lämna in ett intyg eller certifikat om att denne har ett kvalitetssäkringssystem, eller på annat sätt påvisa att de systematiskt arbetar med kvalitetssäkring.

Vilka krav ska ställas på programmet?

Ska det vara med särskilda miljökrav? Har jämställdhet, social eller etisk hänsyn tagits?

Det är viktigt att ta ställning till om det upphandlande landstinget/region, kommun eller verksamheten ska ställa särskilda miljökrav kring köpet, eller om hänsyn ska tas till etiska, jämställdhet eller sociala krav. Detta brukar ofta framkomma av det upphandlande landstinget/region, kommun eller verksamhetens policydokument. Krav på sociala, etiska eller miljö ska framgå av det förfrågningsunderlag som upprättas.

Framgår det tydligt av underlaget vilken typ av internetbaserat stöd och behandling som ni vill köpa nyttjanderätten för?

I förfrågningsunderlaget ska det framgå om man upphandlar ett helt paket där allt ingår, delar av ett paket eller endast programmet. Handlar det om köp av nyttjanderätten av ett behandlingsprogram, eller ska det komma till olika stödprogram? Är det meningen att verksamheten ska ha egna behandlare, eller är detta någonting som leverantören ska tillhandahålla? Kommer ni att behöva handledning och utbildning av internetbehandling för verksamhetens behandlare ska detta anges.

Finns det tillräckligt med information om vilket upplägg och innehåll som programmet ska ha?

Förfrågningsunderlaget ska innehålla alla krav på programmet, exempelvis vilka diagnoser som programmet avser, om programmet ska innehålla interaktivitet, skattningar, checklistor, filmer, bilder eller påminnelser.

Ska förfrågningsunderlaget innehålla fler krav?

Fler krav kan ställas om mer specifika önskemål kopplat till nyttjanderätten, exempelvis om programmet har använts i kliniska sammanhang, om programmet är utvärderat i forskningsstudier, vilken teoretisk bas det utgår från, hur tjänsten kan komma att utvecklas framöver, eller om programmet ska kunna skapa rapporter på statistik från användare.

Tänk på att det är viktigt att formulera texten tydligt så att leverantörerna förstår vilka krav som ställs och vilken betydelse de har.

Skall-krav är obligatoriska krav som måste uppfyllas. I annat fall blir anbudet förkastat.

Bör-krav används när man upphandlar enligt principen det ekonomiskt mest fördelaktiga, och har betydelse i utvärderingen av anbuden. Ett anbud som inte uppfyller ett bör-krav blir inte förkastat men får inte lika mycket poäng i utvärderingen. Det är inte helt ovanligt att förfrågningsunderlaget innehåller bör-krav utan att det framgår hur uppfyllelse av dessa bör-krav påverkar utvärderingen. Tänk därför på att det i förfrågningsunderlaget måste framgå hur bör-kraven ska utvärderas, annars kan man inte ta hänsyn till dem i utvärderingen.

Ska leverantören tillgodose behovet av utbildning för de behandlare som ska använda programmet?

När man som landsting/region eller kommun upphandlar ett behandlingsprogram, behöver man fundera över vilka behov av utbildning behandlare som ska arbeta i programmet har. Är behovet i form av metodstöd i samband med införande, eller är det utbildning i behandlingsprogrammet? Det är också viktigt att fundera över om utbildningen kanske bäst sker i en datasal, hur många platser har man till sitt förfogande, och hur många är det rimligt att utbilda per tillfälle? Beskriv hur ni

förväntar er ett upplägg av en utbildning. Utgå från era förutsättningar och möjligheter för vad verksamheten kan hantera i form av frånvaro. Ta reda på hur andra landsting har gjort, och vilka erfarenheter de har. Ställ bör-krav som ger möjlighet att få tillgång till en demoversion av programmet som kan laddas upp på landstingets utbildningsutgivarenhet. Behandlarna kan på så vis få tillgång till behandlingsprogrammet och öva sig på det. För att få ett bra införande av programmet kan krav ställas på att leverantören ska ange en implementationsplan för införandet av internetbehandlingen, med tillhörande rutiner, lathundar och material.

Ska leverantören ta ansvar för designerrollen?

Ska leverantören ta ansvar för att lägga upp programmet på plattformen och ha en designer som gör det eller ska landstinget/kommunen eller verksamheten göra det själva. Detta anges i förfrågningsunderlaget. Det bör även framgå hur ev. förändringar av programmet ska hanteras.

Finns det förutsättningar för leverantören att lägga anbud?

Det är viktigt att kraven i förfrågningsunderlaget är proportionella i förhållande till behovet och branschen. Om de krav som ställs i underlaget inte är aktuella eller relevanta kan detta försvåra för leverantörer att delta, och på så sätt hämma konkurrensen.

Kommersiella villkor

Finns det information om immateriella rättigheter till programmet?

Immateriella rättigheter är av stor betydelse vid upphandling av stöd- och behandlingsprogram, och det är därför viktigt att regleringen av de immateriella rättigheterna görs noggrant.

Är prisuppgifterna tydligt formulerat?

Det är viktigt att de prisuppgifter som finns i avtalet är tydliga, och att detta även framkommer av förfrågningsunderlaget. Vilka prisuppgifter ska anbudet innehålla, handlar det om ett fast pris, eller är ersättningen löpande?

Framgår det av avtalet hur en felaktig, försenad eller utebliven leverans hanteras?

Det förekommer att leveranser inte uppfyller vad som avtalats. Det kan exempelvis handla om att leveransen har varit felaktig, försenad eller helt och hållet uteblivit. Detta är en fråga som bör regleras i avtalsvillkoren. Klausuler som reglerar prisavdrag och viten vid fel och förseningar bör därför skrivas in i avtalet.